

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»**

ПОГОДЖЕНО

Науковим товариством здобувачів вищої освіти,
аспірантів, докторантів і молодих вчених
03.07.2026 року, протокол № 2

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням Вченої ради університету
07.07.2026 року, протокол № 9

**ПОЛІТИКА
ЩОДО ФОРМУВАННЯ, ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ
АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ
В НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»**

Введено в дію

Наказом ректора Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
від 22.07.2026 року № 247

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Політика щодо формування, забезпечення та популяризації академічної доброчесності в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (далі – Політика) встановлює базові цінності та визначає основні принципи та правила академічної доброчесності, правові та організаційні механізми її забезпечення, основні види порушень академічної доброчесності та заходи реагування на такі порушення в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (далі – Університет).

1.2. Політика є складовою нормативної бази системи забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності Університету і застосовується в частині, що не суперечить чинному законодавству, загальнодержавній та внутрішньо університетській нормативній базі.

1.3. Політика керується Законом України «Про освіту», Законом України «Про вищу освіту», Законом України «Про академічну доброчесність», Законом України «Про наукову і науково-технічну діяльність», Законом України «Про авторське право і суміжні права», Законом України «Про видавничу справу», Методичними рекомендаціями щодо застосування інструментів та механізмів для трансформації різних сфер функціонування закладів вищої освіти на засадах прозорості та доброчесності, розробленими Національним агентством з питань запобігання корупції (наказ МОН № 576 від 17.04.2025 р.), статутом Університету, наказами ректора та іншими нормативними документами Університету.

1.4. Дія цієї Політики поширюється на всіх суб'єктів академічної діяльності Університету – педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників, здобувачів освіти всіх рівнів, вступників, учасників та організаторів конкурсів, конференцій та інше, експертів у сфері освіти і науки тощо.

1.5. У цій Політиці терміни вживаються в такому значенні:

- автор – фізична особа, яка своєю працею створила академічний твір (його частину) чи навчальну роботу (її частину);
- академічна доброчесність – сукупність цінностей, принципів і заснованих на них правил, якими мають керуватися суб'єкти академічної діяльності під час провадження такої діяльності;
- академічний плагіат – це оприлюднення (частково або повністю) наукового (творчого) результату, отриманого іншою особою (іншими особами), як результату власної академічної діяльності та/або відтворення в академічному творі чи навчальній роботі (частково або повністю) раніше

оприлюдненого (опублікованого) твору (навчальної роботи) іншого автора (інших авторів) без посилання на відповідне джерело інформації та/або його (її) автора (авторів) (за наявності інформації про автора/авторів), та/або оприлюднення в академічному творі (навчальній роботі) перекладу іншомовного твору (його частини) без зазначення автора (авторів) перекладеного твору;

- академічний саботаж – це діяння (дія чи бездіяльність) педагогічного, науково-педагогічного, наукового працівника, здобувача освіти, вступника, учасника конкурсу, що перешкоджає реалізації прав, свобод і законних інтересів іншої особи в її академічній діяльності;

- академічний твір – твір у сфері освіти чи науки, виражений у формі дисертації, творчого мистецького проєкту, кваліфікаційної роботи, курсової роботи, наукової монографії, наукової статті, підручника, навчального посібника або в іншій формі, визначеній законодавством та/або внутрішнім актом Університету;

- висновок експерта – мотивований висновок особи (робочої групи), уповноваженої давати експертну оцінку наявності чи відсутності ознак порушення академічної доброчесності в академічному творі або навчальній роботі за результатами аналізу звіту подібності та змісту твору (роботи) у контексті;

- відчуження авторства – це передача автором (авторами) створеного ним (ними) на замовлення або без такого замовлення, платно чи безоплатно, академічного твору (його частини) іншій особі та подальше оприлюднення такого академічного твору (його частини) із зазначенням як автора особи, яка не є його (її) автором;

- внутрішній акт – документ Університету, затверджений у встановленому порядку Комісією з питань академічної доброчесності Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», що стосується питань академічної доброчесності;

- джерело інформації – друковане чи електронне видання, архівний матеріал, інтернет-ресурс, особиста комунікація, інше джерело, з якого отримано інформацію, що використовується в академічному творі чи навчальній роботі;

- захід – сукупність взаємопов'язаних дій, спрямованих на реалізацію завдань державної політики у сферах освіти і науки, визначених законодавством України, стратегічними та програмними документами, а також рішеннями і внутрішніми нормативними актами закладу освіти, у результаті проведення яких передбачено досягнення конкретних освітніх та/або наукових результатів протягом визначеного періоду часу;

– звіт подібності – електронний документ, сформований спеціалізованим програмним забезпеченням, що містить відомості про текстові збіги (запозичення) в академічному творі або іншій формі, визначеній законодавством та/або нормативним актом Університету, з іншими джерелами, з обов'язковим зазначенням дати і часу перевірки, обсягу перевіреного тексту, переліку та кількості виявлених джерел збігів. Звіт подібності є допоміжним інструментом виявлення ознак порушення і не є доказом порушення академічної доброчесності сам собою;

– інституційні порушення академічної доброчесності – порушення, що полягають у невиконанні Університетом (його структурними підрозділами, посадовими особами) обов'язків із забезпечення академічної доброчесності, передбачених законом та цією Політикою;

– механізм виявлення порушень академічної доброчесності - комплекс процедур, методів, інструментів та заходів, що застосовуються для встановлення ознак можливого порушення принципів академічної доброчесності, їх фіксації та ініціювання розгляду відповідно до встановленого порядку;

– навчальна робота – результат виконання здобувачем освіти навчального завдання (навчальних завдань), відображений у текстовій, візуальній, аудіовізуальній, пластичній, цифровій чи іншій формі;

– повідомлення про порушення академічної доброчесності – звернення особи до Комісії про відомі їй факти, що мають ознаки порушення академічної доброчесності, подане в письмовій або електронній формі з підписом особи та накладеним кваліфікованим електронним підписом;

– порушення академічної доброчесності – це прояв дії чи бездіяльності суб'єкта академічної діяльності, що передбачена цією Політикою, згідно положень Закону, як таке порушення;

– потенційний конфлікт інтересів – наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень;

– приватний інтерес – будь-який майновий чи немайновий інтерес особи. Такий інтерес може зумовлюватись особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, а також іншими обставинами;

– приписування авторства – це оприлюднення твору, серед авторів якого зазначена особа, яка не брала участі у його створенні;

– рецензент – особа, яка за основним місцем роботи працює на посаді науково-педагогічного, педагогічного або наукового працівника Університету, має науковий ступінь та є компетентним вченим за тематикою дослідження;

– реальний конфлікт інтересів – суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень;

– самоплагіат – це оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів без зазначення інформації про джерело попереднього оприлюднення;

– суб'єкти академічної діяльності – педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники, здобувачі освіти всіх рівнів, вступники, учасники та організатори конкурсів, конференцій, експерти у сфері освіти і науки тощо;

– уповноважена особа – педагогічний, науково-педагогічний, науковий працівник закладу освіти, наукової установи, уповноважений відповідно до цієї Політики реагувати на порушення академічної доброчесності, розглядати повідомлення про порушення академічної доброчесності та/або застосовувати заходи реагування на порушення академічної доброчесності, визначені відповідно до цієї Політики;

– уповноважений орган – Комісія з академічної доброчесності Університету – колегіальний орган Університету, який уповноважений відповідно до Закону України «Про академічну доброчесність» розглядати повідомлення про порушення академічної доброчесності та/або застосовувати заходи реагування на порушення академічної доброчесності, визначені відповідно до Закону України «Про академічну доброчесність» внутрішнім актом;

– фабрикація – це вигадкування суб'єктом академічної діяльності даних чи фактів про результати власної академічної діяльності;

– фальсифікація – це свідомо зміна чи модифікація наявних даних, що призводить до створення завідомо неправдивої інформації щодо результатів академічної діяльності.

2. ЦІННОСТІ ТА ПРИНЦИПИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

2.1. Суб'єкти академічної діяльності Університету зобов'язані дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності, що визначені цією Політикою.

2.2. Суб'єкти академічної діяльності зобов'язані формувати та

утверджувати культуру академічної доброчесності в їхніх академічних спільнотах, що ґрунтується на цінностях, принципах і правилах академічної доброчесності.

2.3. Базовими цінностями академічної доброчесності є:

2.3.1) чесність суб'єктів академічної діяльності перед собою та іншими особами;

2.3.2) довіра до результатів академічної діяльності інших осіб, зокрема до того, що ці результати здобуті чесно та з дотриманням відповідних правил і стандартів;

2.3.3) повага до честі і гідності своєї та інших членів академічної спільноти, цінування різноманіття думок, повага до прав інтелектуальної власності інших осіб;

2.3.4) справедливість у ставленні суб'єктів академічної діяльності один до одного, зокрема створення справедливих політик Університету, послідовне та неупереджене реагування на порушення академічної доброчесності, доброчесне оцінювання результатів академічної діяльності;

2.3.5) відповідальність суб'єктів академічної діяльності перед собою, один перед одним і перед суспільством за результати своєї академічної діяльності;

2.3.6) стійкість у доброчесному провадженні своєї академічної діяльності незалежно від зовнішніх і внутрішніх спонукань до порушення академічної доброчесності та від наявності чи відсутності зовнішнього контролю;

2.3.7) рішучість у формуванні та утвердженні культури академічної доброчесності, сміливість у захисті академічної доброчесності в академічній діяльності.

2.4. Основними принципами академічної доброчесності є:

2.4.1) пріоритетність забезпечення дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти шляхом застосування відповідних методів навчання, виховання, стимулювання і заохочення;

2.4.2) відкритість інформації про правила академічної доброчесності, види порушень академічної доброчесності та відповідальність за них;

2.4.3) нетерпимість (нульова толерантність) до будь-яких проявів порушення академічної доброчесності;

2.4.4) повага до результатів академічної діяльності (авторства) іншої людини та непорушність прав інтелектуальної власності;

2.4.5) уникнення конфлікту інтересів.

3. ПРАВИЛА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

3.1. Суб'єкти академічної діяльності Університету та інші особи, які здійснюють викладацьку діяльність, у своїй роботі зобов'язані дотримуватися таких правил академічної доброчесності:

- ставитися з повагою до здобувачів освіти та інших учасників освітнього процесу;
- ґрунтувати власну діяльність на надійних і достовірних даних, що базуються на результатах досліджень та відображають сучасний стан знань з відповідних питань;
- перевіряти надійність і достовірність інформації, що надається здобувачам освіти та іншим учасникам освітнього процесу;
- чітко окреслювати очікувані результати навчання, встановлювати зрозумілі вимоги до виконання навчальних завдань та мати прозору систему оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, яка базується на чітких оприлюднених критеріях;
- доброчесно оцінювати академічні твори та навчальні роботи здобувачів освіти, переконуватися у відсутності ознак порушення академічної доброчесності;
- власним прикладом сприяти формуванню у здобувачів освіти академічної доброчесності;
- стимулювати та заохочувати здобувачів освіти до дотримання академічної доброчесності;
- вчасно, неупереджено, невибірково реагувати на будь-які прояви порушення академічної доброчесності, припиняти такі порушення, застосовувати до здобувачів освіти заходи реагування на порушення академічної доброчесності у випадках і порядку, визначених цією Політикою;

3.2. Забороняється доведення до здобувачів освіти завідомо неправдивої чи викривленої інформації, сфабрикованих чи сфальсифікованих даних, крім випадків, зумовлених навчальними та/або методичними цілями (зокрема з метою формування у здобувачів освіти критичного мислення та вміння критично сприймати й аналізувати інформацію).

3.3. Суб'єкти академічної діяльності Університету, які здійснюють наукову діяльність, у своїй роботі зобов'язані дотримуватися таких правил академічної доброчесності:

- дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності;

– забезпечувати прозорість наукового дослідження (з урахуванням визначених законодавством обмежень) шляхом надання (зазначення, повідомлення тощо) достовірної (правдивої) інформації про первинні дані дослідження, використані/застосовані методи, методики, матеріали, обладнання тощо, порядок проведення і результати власних досліджень, джерела використаної інформації, власну дослідницьку діяльність;

– аналізувати надійність і достовірність вихідної інформації та раніше отриманих наукових результатів, що використовуються для отримання нових наукових результатів;

– формулювати або формувати висновки і рекомендації за результатами досліджень на основі належних доказів і фактів;

– чітко виокремлювати і розмежовувати результати власної наукової діяльності та результати наукової діяльності інших осіб;

– під час оприлюднення результатів досліджень нести відповідальність за їх достовірність і вплив на суспільство.

3.4. Здобувачі освіти у своїй навчальній діяльності зобов'язані дотримуватися таких правил академічної доброчесності:

– виконувати кожне навчальне завдання самостійно, крім випадків, якщо його виконання передбачає участь декількох осіб та/або правилами виконання відповідних завдань дозволено отримання допомоги від інших осіб, використання допоміжних матеріалів та засобів, у тому числі з інтернет-ресурсів;

– у разі використання у власному академічному творі результатів інтелектуальної творчої діяльності іншого автора (текстів, зображень, ідей, розробок, тверджень, відомостей, думок тощо) зазначати посилання на відповідне джерело інформації та/або відповідного автора;

– включати раніше створений власний академічний твір (повністю або частково) до нового академічного твору лише у разі, якщо це дозволено умовами навчального завдання.

3.5. Під час створення академічного твору автор повинен дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності. Якщо в академічному творі використані результати інтелектуальної творчої діяльності (текст, зображення, ідея, розробка, твердження, відомості, думка тощо) іншої особи, про це має бути зазначено в такому академічному творі з посиланням на відповідне джерело інформації та/або відповідного автора. Посилання здійснюється у спосіб, що дає змогу виокремити внесок автора в академічному творі серед результатів інтелектуальної творчої діяльності інших осіб.

3.6. Академічний твір повинен містити достовірну інформацію та не

має містити сфабрикованої чи сфальсифікованої автором інформації. У разі наведення припущень чи недоведених тверджень про це має бути зазначено в академічному творі.

3.7. В оприлюдненому академічному творі зазначаються всі його автори, а також інші особи, які брали участь у роботі над ним (надання рекомендацій, консультування, редагування, оформлення, виконання експериментів, розрахунків, перекладу тощо), із зазначенням характеру внеску кожної з таких осіб.

3.8. У разі використання автором у новому академічному творі власних раніше опублікованих наукових результатів (частково або повністю) про це обов'язково зазначається в цьому новому академічному творі з посиланням на попередню публікацію.

3.9. У разі використання в академічному творі об'єкта (результату), згенерованого штучним інтелектом, автор зобов'язаний повідомити про це в такому творі (роботі) із зазначенням методики генерування та/або посилання на відповідну комп'ютерну програму чи її опис у порядку, визначеному Політикою використання штучного інтелекту в освітньому процесі та науковій діяльності Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».

3.10. Тексти прийнятих до захисту в Університеті дисертацій та кваліфікаційних робіт, підписані кваліфікованим електронним підписом їх авторів, оприлюднюються до їх захисту у машинозчитувальному форматі на офіційному вебсайті Університету та в Національному репозитарії академічних текстів, на постійній основі, з наданням вільного доступу до них без проходження автентифікації.

3.11. Кожен суб'єкт академічної діяльності має право на доброчесне оцінювання результатів його академічної діяльності. Оцінюванню підлягають персональні (індивідуальні) результати діяльності особи, досягнуті нею особисто, або результати діяльності авторського колективу, що їх отримав.

3.12. Особи, які проводять оцінювання, зобов'язані забезпечити його проведення, щоб оцінювання здійснювалося:

- з дотриманням цінностей, принципів і правил академічної доброчесності, визначених у Законі України «Про академічну доброчесність» та цій Політиці;
- відповідно до заздалегідь визначених і оприлюднених вимог до об'єкта оцінювання, процедур оцінювання та чітких і зрозумілих критеріїв оцінювання;
- за допомогою методів та інструментів оцінювання, що здатні

забезпечити досягнення мети оцінювання;

- за відсутності недозволеної допомоги під час оцінювання результатів діяльності та/або створених для окремої особи (групи осіб) переваг чи перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження оцінювання (крім додаткової підтримки для осіб з особливими освітніми потребами);
- за відсутності конфлікту інтересів або після його врегулювання у встановленому законодавством порядку;
- за відсутності упередженого ставлення або дискримінації особи за будь-якою ознакою;

3.13. Забороняється оцінювати людину, її поведінку, зовнішній вигляд, одяг та інші ознаки, якщо вони не є об'єктом оцінювання відповідно до заздалегідь визначених і оприлюднених вимог до результатів її академічної діяльності.

3.14. Особи, які здійснюють експертну діяльність у межах процедур забезпечення якості освіти, державного нагляду (контролю) у сфері освіти, державної атестації наукових установ та закладів освіти, проведення конкурсів, здійсненні наукової і науково-технічної експертиз, рецензування академічних творів, інших процедур у сфері освіти і науки, зобов'язані дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності.

3.15. Особа не може брати участь у процедурах і заходах зовнішнього забезпечення якості освіти щодо закладу освіти, наукової установи, в яких вона працювала чи здобувала освіту, протягом трьох років з дня звільнення або завершення здобуття освіти у відповідному закладі освіти чи науковій установі.

3.16. Організатор конкурсу зобов'язаний:

- чітко визначати категорії осіб (суб'єктів), які можуть брати участь у конкурсі;
- створити рівні умови для всіх учасників конкурсу на всіх етапах його проведення;
- заздалегідь оприлюднювати чіткі і зрозумілі правила проведення конкурсу та забезпечити їх безумовне дотримання.

3.17. У правилах проведення конкурсу визначаються вимоги щодо дотримання академічної доброчесності учасниками конкурсу, членами журі та конкурсної комісії, іншими особами, залученими до проведення конкурсу, здійснення експертизи чи оцінювання, заходи реагування на порушення академічної доброчесності.

3.18. Учасник конкурсу повинен виконувати всі конкурсні завдання самостійно, демонструвати результати виключно власної діяльності, крім

випадків, якщо виконання конкурсного завдання передбачає участь декількох осіб або якщо внутрішнім актом дозволено одержання допомоги для виконання конкурсного завдання.

3.19. Університетська спільнота поважає права інтелектуальної власності та дотримується вимог Цивільного кодексу України (книга четверта «Право інтелектуальної власності»), Закону України «Про авторське право і суміжні права» та інших актів законодавства про інтелектуальну власність.

4. СИСТЕМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

4.1. Університет забезпечує функціонування системи академічної доброчесності. Система ґрунтується на цінностях, принципах і правилах академічної доброчесності та є складовою внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти університету.

4.2. Система забезпечення академічної доброчесності включає в себе наступні складові, які:

4.2.1) затверджуються Вченою радою Університету та вводяться в дію наказом ректора Університету:

- Політика щодо формування, забезпечення та популяризації академічної доброчесності в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»;

- Положення про Комісію з питань академічної доброчесності та уповноважених осіб Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».

4.2.2) розробляються Комісією з питань академічної доброчесності, ухвалюються рішенням Вченої ради та вводяться в дію наказом ректора Університету:

- Заходи, спрямовані на формування та утвердження культури академічної доброчесності в університетській спільноті;

- Порядок подання здобувачами освіти академічних творів та навчальних робіт для перевірки на дотримання академічної доброчесності;

- Порядок подання та розгляду повідомлень про ознаки порушення академічної доброчесності.

4.3. Політики, заходи та процедури забезпечення академічної доброчесності в частині, що стосується здобувачів освіти, погоджуються вищими органами самоврядування здобувачів вищої освіти Університету – Радою молодих вчених Університету та Студентським парламентом Університету.

Нормативні акти Університету з питань академічної доброчесності оприлюднюються на офіційному вебсайті Університету.

4.4. Забезпечення академічної доброчесності в Університеті здійснюється на таких рівнях:

- рівень здобувача освіти, працівника, вступника – особисте дотримання правил академічної доброчесності у власній академічній діяльності;

- рівень кафедри, гаранта освітньої програми, керівника роботи (наукового керівника, наукового консультанта) – формування доброчесного освітнього та наукового середовища, виявлення ознак порушень, припинення порушень, передавання матеріалів Комісії;

- рівень факультету, навчально-наукового інституту, іншого структурного підрозділу – забезпечення функціонування механізму виявлення порушень академічної доброчесності, експертиза, попередній розгляд звітів подібності, інформування здобувачів освіти та працівників;

- рівень Університету – координація системи забезпечення академічної доброчесності, діяльність Комісії, остаточне встановлення фактів порушень академічної доброчесності, застосування заходів реагування, розгляд апеляцій тощо.

4.5. Кожен педагогічний, науково-педагогічний, науковий працівник зобов'язаний формувати та утверджувати культуру академічної доброчесності здобувачів освіти шляхом:

- особистого дотримання академічної доброчесності;

- навчання принципам і правилам академічної доброчесності, підвищення рівня обізнаності здобувачів освіти щодо академічної доброчесності;

- стимулювання та заохочення здобувачів освіти до дотримання академічної доброчесності;

- формування завдань, що сприяють творчому підходу здобувача освіти до їх виконання;

- уникнення завдань для здобувачів вищої освіти, що полягають у відтворенні загальнодоступної інформації;

- припинення виявлених ним порушень академічної доброчесності здобувачами освіти;

- застосування до здобувачів освіти виховних заходів реагування на порушення академічної доброчесності;

- притягнення здобувача освіти до академічної відповідальності у випадках і порядку, визначених внутрішніми актами.

4.6. Комісія з академічної доброчесності Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (далі – Комісія) утворюється наказом ректора Університету для розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності, встановлення фактів порушень академічної доброчесності та застосування заходів реагування на такі порушення відповідно до Положення про Комісію з академічної доброчесності Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» та уповноважених осіб (далі – Положення).

4.7. Встановлення факту порушення академічної доброчесності є виключним повноваженням Комісії або уповноваженої особи, відповідно до Положення. Жоден інший орган чи посадова особа Університету, у тому числі викладач, керівник роботи, кафедра, екзаменаційна комісія, спеціалізована вчена рада тощо, не встановлює факту порушення академічної доброчесності, а лише виявляє його ознаки та подає повідомлення Комісії, згідно з Порядком подання та розгляду повідомлень про ознаки порушення академічної доброчесності до Комісії з академічної доброчесності Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».

4.8. Особа, щодо якої розглядається повідомлення про порушення академічної доброчесності, вважається доброчесною, доки факт порушення нею академічної доброчесності не буде встановлено Комісією у визначеному порядку (принцип презумпції академічної доброчесності).

4.9. Ректор Університету, проректори, керівники структурних підрозділів, завідувачі кафедр забезпечують функціонування системи академічної доброчесності в Університеті та у відповідних структурних підрозділах шляхом:

- організації розроблення, своєчасного оновлення та оприлюднення нормативних актів з питань академічної доброчесності на офіційному вебсайті Університету;
- систематичного проведення заходів з популяризації, пропагування, підвищення обізнаності про цінності, принципи, правила академічної доброчесності, вивчення вітчизняного та зарубіжного досвіду;
- обов'язкового фіксування повідомлень про порушення академічної доброчесності, що надходять до них або до Комісії через них, та своєчасного передавання таких повідомлень Комісії;
- організації перевірки на наявність встановлених фактів порушень академічної доброчесності щодо осіб, які претендують на посади наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників Університету;
- забезпечення належного розгляду повідомлень про порушення

академічної доброчесності, виконання прийнятих Комісією та уповноваженою особою рішень, документування цих рішень та їх оприлюднення на офіційному вебсайті Університету у визначеному порядку.

4.10. Університет проводить навчання з академічної доброчесності, зокрема з академічного письма, для здобувачів освіти та працівників.

В Університеті вживаються заходи для недопущення надмірного навчального навантаження здобувачів освіти, забезпечення відповідності обсягу і рівня складності завдань для самостійної роботи часу, відведеному навчальним планом на її виконання.

4.11. Університет як видавець академічних творів дотримується цінностей, принципів і правил академічної доброчесності:

4.11.1) якщо в академічному творі використані результати інтелектуальної творчої діяльності (текст, зображення, ідея, розробка, твердження, відомості, думка тощо) іншої особи, про це має бути зазначено в такому академічному творі з посиланням на відповідне джерело інформації та/або відповідного автора;

4.11.2) посилання на джерело інформації здійснюється у спосіб, що дає змогу виокремити внесок автора в академічному творі серед результатів інтелектуальної творчої діяльності інших осіб;

4.11.3) академічний твір повинен містити достовірну інформацію та не має містити сфабрикованої чи сфальсифікованої автором інформації;

4.11.4) у разі наведення припущень чи недоведених тверджень про це має бути зазначено в академічному творі;

4.11.5) в оприлюдненому академічному творі зазначаються всі його автори;

4.11.6) у разі використання в академічному творі об'єкта, згенерованого штучним інтелектом, автор повинен повідомити про це в такому творі чи супровідних матеріалах до нього із зазначенням методики генерування та/або посилання на відповідну комп'ютерну програму чи її опис згідно з вимогами щодо оформлення та/або оприлюднення відповідних академічних творів, визначених відповідним суб'єктом академічної діяльності;

4.11.7) в оприлюдненому академічному творі, крім авторів, зазначаються й інші особи, які брали участь у роботі над ним (надання рекомендацій, консультування, редагування, оформлення, виконання експериментів, розрахунків, перекладу тощо), із зазначенням характеру внеску кожної з таких осіб;

4.11.8) інформація про рецензента (рецензентів) академічного твору може не оприлюднюватися відповідно до редакційної політики видавця;

4.11.9) у разі використання автором у новому академічному творі власних раніше опублікованих наукових результатів (частково або повністю) про це має бути обов'язково зазначено в цьому новому академічному творі.

4.12. У разі виявлення ознак порушення автором академічної доброчесності в академічному творі, поданому для опублікування, редакція має право відмовити в опублікуванні такого академічного твору та повідомити про порушення академічної доброчесності керівника установи (керівників установ), де працює автор.

4.13. Опублікований академічний твір, в якому виявлено факт порушення академічної доброчесності, відкликається видавцем у визначеному ним порядку з одночасним оприлюдненням причини відкликання. Інформація про відкликання академічного твору надсилається видавцем до бібліотек, до яких були надіслані примірники такого академічного твору.

4.14. Академічний твір з моменту відкликання не вважається опублікованим і не враховується під час оцінювання академічної діяльності його автора.

5. ВИДИ ПОРУШЕНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ТИПОВІ САНКЦІЇ

5.1. Видами порушень академічної доброчесності в Університеті є відчуження авторства, академічний плагіат, приписування авторства, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, недоброчесне використання результатів згенерованих штучним інтелектом, недоброчесне оцінювання, несамотійне виконання завдання, недозволена допомога, академічний саботаж, схиляння до порушення академічної доброчесності, інституційні порушення академічної доброчесності.

5.2. Типові санкції за вчинення порушень:

5.2.1. Відчуження авторства: до педагогічного, науково–педагогічного, наукового працівника – звільнення із Університету відповідно до пункту 7 частини першої статті 41 Кодексу законів про працю України, з позбавленням наукового ступеня, ступеня вищої освіти, вченого або педагогічного звання, кваліфікаційної категорії, нагород, відзнак, почесних звань, присуджених (присвоєних) Університетом на підставі відповідного академічного твору; до здобувача вищої освіти у разі відчуження авторства кваліфікаційної роботи – відрахування із Університету, а у разі відчуження авторства у інших видах робіт – повторне виконання завдання, повторне проходження відповідного освітнього компонента, інші заходи академічної

відповідальності, передбачені цією Політикою, з урахуванням характеру та наслідків порушення.

5.2.2. Академічний плагіат: до педагогічного, науково-педагогічного, наукового працівника – позбавлення наукового ступеня, ступеня вищої освіти, вченого або педагогічного звання, кваліфікаційної категорії (у разі присудження їх на підставі академічного твору з плагіатом); позбавлення права участі в атестації здобувачів ступенів у термін на один рік; позбавлення права бути науковим керівником (консультантом) у термін на один рік; позбавлення права брати участь у конкурсах щодо отримання грантів, участі у програмах академічної мобільності у термін на один рік; виключення зі складу вченої ради, редакційних колегій з позбавленням права бути членом у термін на один рік; догана або звільнення; до здобувача вищої освіти – позбавлення ступеня вищої освіти (у разі його присудження на підставі кваліфікаційної роботи з плагіатом); відрахування здобувача наукового ступеня; до інших здобувачів освіти – повторне виконання завдання, повторне проходження освітнього компонента або оцінювання, попередження, позбавлення академічної стипендії, відрахування – з урахуванням обсягу плагіату та значущості академічного твору (навчальної роботи).

5.2.3. Приписування авторства: до педагогічного, науково-педагогічного, наукового працівника – позбавлення наукового ступеня, ступеня вищої освіти, вченого або педагогічного звання, кваліфікаційної категорії (у разі присудження їх на підставі академічного твору з приписуванням авторства); виключення зі складу вченої ради, редакційних колегій; заборона претендувати на присвоєння вченого (педагогічного) звання у термін на один рік; догана або звільнення (за повторного чи особливо тяжкого порушення); до здобувача вищої освіти – позбавлення ступеня вищої освіти (у разі його присудження на підставі такого твору); відрахування здобувача наукового ступеня; до інших здобувачів освіти – повторне виконання завдання, попередження, інші заходи реагування.

5.2.4. Самоплагіат: до педагогічного, науково-педагогічного, наукового працівника – позбавлення права участі в атестації здобувачів ступенів у термін на один рік; виключення зі складу вченої ради, редакційних колегій з позбавленням права бути членом у термін на один рік; позбавлення права брати участь у конкурсах щодо отримання грантів у термін на один рік; догана; до здобувача наукового ступеня – відрахування; до здобувачів освіти інших рівнів – повторне виконання завдання, попередження, інші заходи реагування з урахуванням обсягу та значущості академічного твору.

5.2.5. Фабрикація: до педагогічного, науково-педагогічного, наукового

працівника – позбавлення наукового ступеня, ступеня вищої освіти (у разі присудження на підставі сфабрикованих даних); позбавлення права бути керівником або відповідальним виконавцем наукових досліджень чи наукових проектів у термін на один рік; виключення зі складу вченої ради, редакційних колегій; догана або звільнення; до здобувача вищої освіти – позбавлення ступеня вищої освіти (у разі його присудження на підставі кваліфікаційної роботи із фабрикацією); відрахування здобувача наукового ступеня; до інших здобувачів освіти – повторне виконання завдання, повторне оцінювання, позбавлення академічної стипендії, відрахування – з урахуванням значущості сфабрикованих даних.

5.2.6. Фальсифікація: санкції аналогічні до санкцій за фабрикацію (підпункт 5 цього пункту), з урахуванням характеру і наслідків порушення.

5.2.7. Недоброчесне використання результатів, згенерованих штучним інтелектом: до здобувачів освіти – повторне виконання завдання, повторне проходження освітнього компонента або оцінювання, усне або письмове попередження, відвідування тематичних занять з академічної доброчесності та академічного письма, позбавлення академічної стипендії, відрахування (за повторного або особливо тяжкого порушення); до педагогічного, науково-педагогічного, наукового працівника – догана, позбавлення права бути керівником або відповідальним виконавцем наукових досліджень у термін на один рік, виключення зі складу редакційних колегій.

5.2.8. Недоброчесне оцінювання: до педагогічного, науково-педагогічного, наукового працівника – позбавлення права участі в атестації здобувачів ступенів у термін на один рік; виключення зі складу вченої ради з позбавленням права бути її членом у термін на один рік; заборона претендувати на присвоєння вченого (педагогічного) звання у термін на один рік; догана або звільнення.

5.2.9. Несамостійне виконання завдання: до здобувачів освіти – повторне виконання завдання, повторне проходження оцінювання (у тому числі підсумкового оцінювання або атестації), усне або письмове попередження, відвідування тематичних занять з академічної доброчесності та академічного письма, позбавлення академічної стипендії, відрахування.

5.2.10. Недозволена допомога: до здобувачів освіти – аналогічні санкції до санкцій за несамостійне виконання завдання (підпункт 9 цього пункту); до педагогічного, науково-педагогічного, наукового працівника, який надав недозволену допомогу здобувачу освіти, - догана, виключення зі складу вченої ради у термін на один рік, звільнення (за повторного або особливо тяжкого порушення).

5.2.11. Академічний саботаж: до здобувачів освіти – повторне виконання завдання, попередження, позбавлення академічної стипендії, відрахування (за повторного або особливо тяжкого порушення); до педагогічного, науково–педагогічного, наукового працівника – догана, виключення зі складу вченої ради у термін на один рік, звільнення.

5.2.12. Схиляння до порушення академічної доброчесності: до здобувачів освіти – письмове попередження, повторне проходження освітнього компонента, позбавлення академічної стипендії, відрахування (за повторного або особливо тяжкого порушення); до педагогічного, науково–педагогічного, наукового працівника – догана, виключення зі складу вченої ради, заборона претендувати на присвоєння вченого (педагогічного) звання у термін на один рік, звільнення.

5.2.13. Інституційні порушення академічної доброчесності: до посадових осіб Університету, відповідальних за відповідні напрямки діяльності, - догана або звільнення; інституційні наслідки для Університету визначаються законодавством.

5.2.14. Порушення академічної доброчесності під час вступного випробування (конкурсу).

Санкції:

1) до **вступників**, які вчинили порушення академічної доброчесності під час вступного випробування або іншої процедури вступу до Університету, застосовуються такі санкції: припинення участі у вступному випробуванні (конкурсі) за відповідне випробування; скасування рішення про результати конкурсу в частині, що стосується особи, яка вчинила порушення (зокрема скасування зарахування). Зазначені санкції застосовуються Комісією, а у випадках, що не потребують встановлення факту порушення (зокрема при очевидному використанні недозволених матеріалів чи технічних пристроїв під час вступного випробування), - приймальною (фаховою атестаційною) комісією у порядку, визначеному правилами прийому та цією Політикою;

2) до **учасників конкурсу**, які вчинили порушення академічної доброчесності, застосовуються: припинення участі у конкурсі; скасування рішення про результати конкурсу в частині, що стосується особи, яка вчинила порушення; позбавлення нагород, відзнак, призів, грошових призів, грантів, які були присуджені за результатами конкурсу; позбавлення права брати участь у конкурсах, що проводяться Університетом, у термін на один рік. До організаторів конкурсу (членів організаційного комітету, журі, конкурсної (фахової атестаційної) комісії, експертів), які вчинили порушення академічної доброчесності, додатково застосовуються:

виведення зі складу організаційного комітету (журі, конкурсної комісії, експертної ради); відсторонення від участі у проведенні вступних випробувань, конкурсів, олімпіад у термін на один рік; інші санкції, передбачені для відповідної категорії суб'єктів (працівників Університету, експертів);

3) до експертів, які залучаються Університетом до проведення наукової і науково–технічної експертизи, рецензування академічних творів, експертизи якості освіти, інших експертних процедур, у разі вчинення ними порушення академічної доброчесності застосовуються: позбавлення права здійснювати експертну діяльність в Університеті (зокрема рецензування, наукової експертизи) у термін на один рік; виключення зі складу постійно діючих експертних рад, груп, редакційних колегій; інформування організації, від якої експерт залучений (за наявності), про встановлений факт порушення академічної доброчесності. Якщо експерт одночасно є педагогічним, науково– педагогічним або науковим працівником Університету, до нього додатково можуть бути застосовані санкції, передбачені для відповідної категорії;

4) до наукових керівників (наукових консультантів), керівників кваліфікаційних робіт, рецензентів кваліфікаційних робіт і дисертацій, які своєю бездіяльністю або свідомими діями допустили проходження до захисту академічного твору з ознаками порушення академічної доброчесності, не виявленими ними, при тому, що такі ознаки можна було виявити при належному виконанні обов'язків, застосовуються санкції, передбачені для відповідної категорії працівників, з урахуванням ступеня бездіяльності та її наслідків. У разі встановлення факту умисного приховування науковим керівником (консультантом), керівником роботи, рецензентом порушення академічної доброчесності у роботі, яку він супроводжує, до такої особи додатково застосовується санкція у вигляді позбавлення права бути науковим керівником (керівником роботи) у термін на один рік;

5) до членів редакційних колегій, які допустили опублікування у виданні Університету академічного твору з ознаками порушення академічної доброчесності, не виявленими ними при дотриманні встановлених для видання процедур рецензування та перевірки, застосовуються: виключення зі складу редакційної колегії з позбавленням права бути її членом у термін на один рік; інші санкції, передбачені для категорії науково–педагогічних, наукових працівників. У разі систематичного допущення таких порушень розглядається питання про припинення наукового видання як такого, що не забезпечує дотримання

академічної доброчесності.

5.3. До академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності може бути притягнута особа, яка на час вчинення нею порушення академічної доброчесності досягла 14-річного віку.

5.4. За одні й ті самі дії (бездіяльність), що визначені як порушення академічної доброчесності, особа може бути притягнута також до інших видів відповідальності (дисциплінарної, цивільної, адміністративної, кримінальної) на підставах та в порядку, визначених законом. Відсутність судового рішення або рішення іншого уповноваженого органу щодо притягнення особи до іншого виду відповідальності не є перешкодою для розгляду питання про порушення особою академічної доброчесності та притягнення винної особи до академічної відповідальності.

5.5. Обставинами, що пом'якшують відповідальність за порушення академічної доброчесності, зокрема є: вчинення порушення вперше; добровільне визнання особою факту вчинення порушення до його встановлення Комісією; каяття особи, спрямоване на усунення або пом'якшення наслідків порушення (повне розкриття використаних джерел, виправлення академічного твору, публічне визнання помилки тощо); вчинення порушення внаслідок збігу тяжких особистих, сімейних, медичних обставин; молодий вік порушника (до досягнення повноліття); сприяння розгляду повідомлення про порушення; інші обставини, які Комісія визнає такими, що пом'якшують відповідальність.

5.6. Обставинами, що обтяжують відповідальність за порушення академічної доброчесності, зокрема є: повторне вчинення порушення академічної доброчесності протягом одного року з дня встановлення попереднього факту порушення; вчинення порушення з використанням службового становища або зловживання довірою; вчинення порушення науково-педагогічним, науковим, педагогічним працівником щодо здобувача освіти; вчинення порушення з корисливих мотивів; тяжкі наслідки порушення (зокрема значне спотворення наукових результатів, які стали підставою для прийняття управлінських рішень, шкода діловій репутації Університету); приховування доказів порушення; перешкоджання розгляду повідомлення; повторне порушення академічної доброчесності особою, до якої раніше застосовувалася санкція у вигляді усного або письмового попередження.

5.7. Університет, згідно Положення, може обирати санкції за порушення академічної доброчесності залежно від категорії суб'єкта (педагогічний, науково-педагогічний, науковий працівник, здобувач освіти певного рівня та року навчання, вступник, учасник конкурсу) та повторності

порушення. Забороняється встановлювати різні санкції залежно від громадянства особи, джерела фінансування навчання здобувача освіти або ознак, передбачених законодавством у сфері запобігання та протидії дискримінації.

6. ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ ПРО ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ РЕАГУВАННЯ

6.1. Загальні засади виконання рішень про застосування заходів реагування передбачають такі норми:

- рішення Комісії про застосування заходів реагування на порушення академічної доброчесності є обов'язковим для виконання всіма посадовими особами та структурними підрозділами Університету в межах їхньої компетенції;

- виконання рішення про застосування дисциплінарного стягнення (догани або звільнення) здійснюється у порядку, передбаченому Кодексом законів про працю України, з урахуванням рішення Комісії про встановлення факту порушення академічної доброчесності;

- виконання рішень про позбавлення ступеня вищої освіти, наукового ступеня, вченого або педагогічного звання здійснюється у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України, з урахуванням рішення Комісії;

- інформація про рішення Комісії, що набрали чинності, оприлюднюється на офіційному вебсайті Університету в обсязі, що не суперечить вимогам законодавства про захист персональних даних.

7. ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Норми цієї Політики застосовуються з 31 липня 2026 року - дня введення в дію Закону України «Про академічну доброчесність».

7.2. Розгляд повідомлень про порушення академічної доброчесності, вчинені до набрання чинності Законом, здійснюється з дотриманням гарантій і прав суб'єктів академічної діяльності, визначених цією Політикою. У разі встановлення факту порушення академічної доброчесності, вчиненого до набрання чинності Законом, застосовується та міра відповідальності, яка на момент вчинення порушення була передбачена законом.

7.3. Зміни і доповнення до цієї Політики затверджуються рішенням Вченої ради Університету та вводяться в дію наказом ректора Університету.

7.4. Ця Політика підлягає перегляду у разі внесення змін до законодавства України у сфері забезпечення академічної доброчесності, а також у разі виникнення потреби з огляду на практику застосування Закону України «Про академічну доброчесність».